

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm01125&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 01125. Ураження шкіри ПОВІК

Автор: Alexander Salava
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-05-30

Основні відомості

- Найпоширенішою причиною уражень шкіри повік є атопічна екзема.
- Необхідно пам'ятати, що сухість очей може слугувати провокуючим фактором або обтяжувати існуючу проблему.
- Також важливо оглянути інші ділянки (волосисту частину шкіри голови, інші ділянки шкіри, нігті, вуха), адже діагностичні ознаки можна знайти не тільки на шкірі повік.
- Слід пам'ятати про можливість алергічного контактного дерматиту (косметика, засоби догляду, очні краплі).

Етіологія

Найпоширеніші причини

- Атопічна екзема (зображення [\[зображення 00427\]](#) | [Atopic dermatitis around...](#))
  - Зазвичай проявляється в іншій ділянці, на обличчі або шиї.
- Сухі очі [\[настанова 00809\]](#) | [Синдром сухого ока](#)
  - Порушення якості сльози, особливо у пацієнтів з атопічною екземою
- Алергічний контактний дерматит [\[настанова 00280\]](#) | [Алергічний контактний де...](#)
  - Гостра висипка

- Чи була діагностована контактна алергія?
- Які косметичні засоби або засоби догляду за шкірою використовує пацієнт?
- Себорейна екзема [настанова L00282] [Seborrhoeic dermatitis i...]
  - Ділянка брів та бороди, носогубні складки, лоб, лінія росту волосся, вушна ділянка, грудна клітка
  - Може також викликати блефарит.
- Периокулярний дерматит [настанова L00287] [Періоральний дерматит] (зображення [зображення L00071] [Periocular dermatitis] [зображення L00536] [Periocular dermatitis] [зображення L01163] [Periocular dermatitis])
  - Тип периорального дерматиту, що виникає навколо очей, найбільш типово - латерально
  - Еритематозні папули, часто навколо рота
- Інші форми блефариту
  - Ідіопатичні форми
  - Форми, спричинені розацеа [настанова L00286] [Розацеа]
  - Ангулярний блефарокон'юнктивіт
- Псоріаз [настанова 00288] [Psoriasis] може зрідка виникати на повіках

Однобічні симптоми

- Целюліт повік [настанова L00823] [Рани повік, пресеапальна...] (зображення [зображення L01000] [Preseptal cellulitis in ...])
  - Гострий початок плямистої еритеми та набряку повік, іноді з лихоманкою та системними симптомами
- Herpes zoster очний [настанова 00017] [Оперізуючий герпес]
  - Починається з болю, однобічно, шкіра при пальпації болісна, наявні еритема та група пухирців
- Ангіоневротичний набряк [настанова L00300] [Спадковий ангіоневротичн...] (зображення [зображення L01428] [Swelling around the eye ...])
  - Біль та поколювання, набряк
- Змішаний блефарит
  - Наприклад, стафілококовий блефарит
- Імпетиго (impetigo contagiosa) [настанова L00274] [Impetigo and other pyode...]
- Герпесний блефарит [настанова L00151] [Вірусні інфекції слизово...]

- Запальні симптоми, спричинені моллюском
[настанова 00277] [Контагіозний моллюск]
  - Одно- або двосторонні симптоми
- Дакріоцистит [настанова 00834] [Conjunctivitis]
  - Чутлива еритематозна набрякла ділянка біля медіального кантусу, іноді з лихоманкою
- Дакріoadеніт
  - набряк та еритема в ділянці верхнього латерального кантусу, зазвичай після вірусної інфекції

Діагностика

- Якісний збір анамнезу та огляд формують основу діагнозу.
- Чи присутня в анамнезі пацієнта патологія шкіри, така як atopічна екзема та псоріаз?
- Чи є вірогідність контактної алергії? Чи може бути у пацієнта реакція на тональний крем чи очні краплі, наприклад?
- Чи існує зв'язок в часі з початком місцевого лікування ділянки очей (наприклад, краплі при глаукомі)?
- Чи присутній у пацієнта біль або загальні симптоми (інфекції)?
- Перевірте інші ділянки (волосиста частина шкіри голови, інші ділянки шкіри, нігті, вуха тощо).

Лабораторні аналізи

- Atopічна екзема у дорослих зазвичай не пов'язана безпосередньо з алергією. Незважаючи на це, можливе погіршення екземи повік, пов'язане з IgE (наприклад, через пилки, лупу тварин), і це може бути показанням до прік-тесту або виявлення специфічних антитіл. Пацієнти зазвичай мають симптоми алергічного кон'юнктивіту.
- При підозрі на контактний дерматит показані шкірні алергопроби.
- Біопсія шкіри зазвичай не інформативна (відсутня специфічна гістологічна картина).
- При себорейній екземі у мікроскопічних зразках можна побачити дріжджі *Malassezia*, але посів на гриби все ж може бути негативним. Діагноз ґрунтується на клінічних даних.
- За відсутності ефекту від лікування при гнійному блефариті проводять бакпосів.

- За підозри на *Herpes simplex* або *H. zoster*, показана невідкладна консультація офтальмолога.

Лікування

- По можливості етіотропне лікування (наприклад, уникнення провокуючого фактору при алергічному контактному дерматиті)
- Повіки особливо чутливі до побічних ефектів місцевих глюкокортикоїдних мазей (телеангіектазії, атрофія, підвищення внутрішньоочного тиску, катаракта). Сильнодіючі глюкокортикоїдні мазі не слід наносити на ділянку обличчя.
- При атопічній екземі методом лікування першої лінії є, наприклад, м'які місцеві глюкокортикоїди переривчастими курсами від 1 до 2 тижнів. Вважається, що безпечним є призначення не більше одного курсу на три місяці.
- У стійких до лікування випадках високоефективними є інгібітори кальциневрину (такролімус та пімекролімус), такі як 0,03% мазь такролімусу один раз на день вночі на 1-2 тижні, а потім двічі на тиждень.
- При сухості очей слід кілька разів на день застосовувати краплі, що зменшують випаровування сльози.
- Мазі для очей без активної речовини також можуть бути корисними у пацієнтів з атопічною екземою та сухістю очей.
- Очні краплі з кромогликатом чи антигістамінами можуть допомогти пацієнтам, які додатково мають симптоми алергічного кон'юнктивіту. Антигістамінні краплі для очей слід комбінувати зі зволожувальними краплями у зв'язку з їх властивістю висушувати очі [настанова 00834] [Conjunctivitis].
- М'які місцеві глюкокортикоїди та місцеві інгібітори кальциневрину застосовують для лікування себорейної екземи. За необхідності, їх можна комбінувати з місцевою протигрибковою маззю. У дуже важких випадках на додачу до місцевого лікування проводять експериментальне лікування системними протигрибковими препаратами, такими як флуконазол у дозі від 50 до 100 мг 1 раз на день протягом 2–4 тижнів [настанова 00282] [Seborrhoeic dermatitis i...].
- При лікуванні псоріазу є високоефективними м'які місцеві глюкокортикоїди та інгібітори кальциневрину. Також існують докази ефективності мазі з кальцитріолом [настанова 00288] [Psoriasis].

- При блефариті, спричиненому розацеа, край повіки необхідно щодня очищати. На 5-10 хвилин до повіки прикладають теплий вологий компрес, потім ватною паличкою очищують ділянку біля коренів вій. За необхідності, це можна комбінувати з системним тетрацикліном, таким як 150 мг доксицикліну один раз на день протягом двох тижнів, потім по 50 мг на день протягом трьох місяців [настанова 00286 | Розацеа].
- При периокулярному дерматиті слід призначити системний тетрациклін, наприклад 500 мг один чи два рази на день протягом 1–2 місяців. При легких випадках достатньо метронідазолової мазі [настанова 00287 | Періоральний дерматит].
- Для інших типів блефариту (наприклад, гнійного стафілококового блефариту) призначають місцеве лікування (хлорамфенікол або очні краплі з фузидовою кислотою) або системні антибіотики (наприклад, 500 мг цефалексину тричі на день протягом 7-10 днів).

Консультації спеціалістів

- За підозри на алергічний контактний дерматит слід проводити нашкірні тести.
- У випадках важкої, стійкої до лікування екземи повік необхідна консультація дерматолога.
- При важкому атопічному або хронічному блефариті необхідна консультація офтальмолога

Пов'язані джерела

- Література [пов'язані 01160 | Eyelid skin problems – R...]

Джерела інформації

R1. Herro EM, Elsaie ML, Nijhawan RI et al. Recommendations for a screening series for allergic contact eyelid dermatitis. *Dermatitis* 2012;23(1):17-21. [PubMedID|22653064]

R2. Carlisle RT, Digiovanni J. Differential Diagnosis of the Swollen Red Eyelid. *Am Fam Physician* 2015;92(2):106-12. [PubMedID|26176369]

R3. Wolf R, Orion E, Tüzün Y. Periorbital (eyelid) dermatides. *Clin Dermatol* 2014;32(1):131-40. [PubMedID|24314387]

Настанови

- [Настанова 00809](#). Синдром сухого ока.
- [Настанова 00280](#). Алергічний контактний дерматит.
- [Настанова 00282](#). Seborrhoeic dermatitis in the adult.
- [Настанова 00287](#). Періоральний дерматит.
- [Настанова 00286](#). Розацеа.
- [Настанова 00288](#). Psoriasis.
- [Настанова 00823](#). Рани повік, пресептальна флегмона та флегмона орбіти.
- [Настанова 00017](#). Оперізуючий герпес.
- [Настанова 00300](#). Спадковий ангіоневротичний набряк (САН) та ангіоневротичний набряк, індукований інгібіторами АПФ.
- [Настанова 00274](#). Impetigo and other pyoderma.
- [Настанова 00151](#). Вірусні інфекції слизової оболонки ротової порожнини.
- [Настанова 00277](#). Контагіозний молюск.
- [Настанова 00834](#). Conjunctivitis.

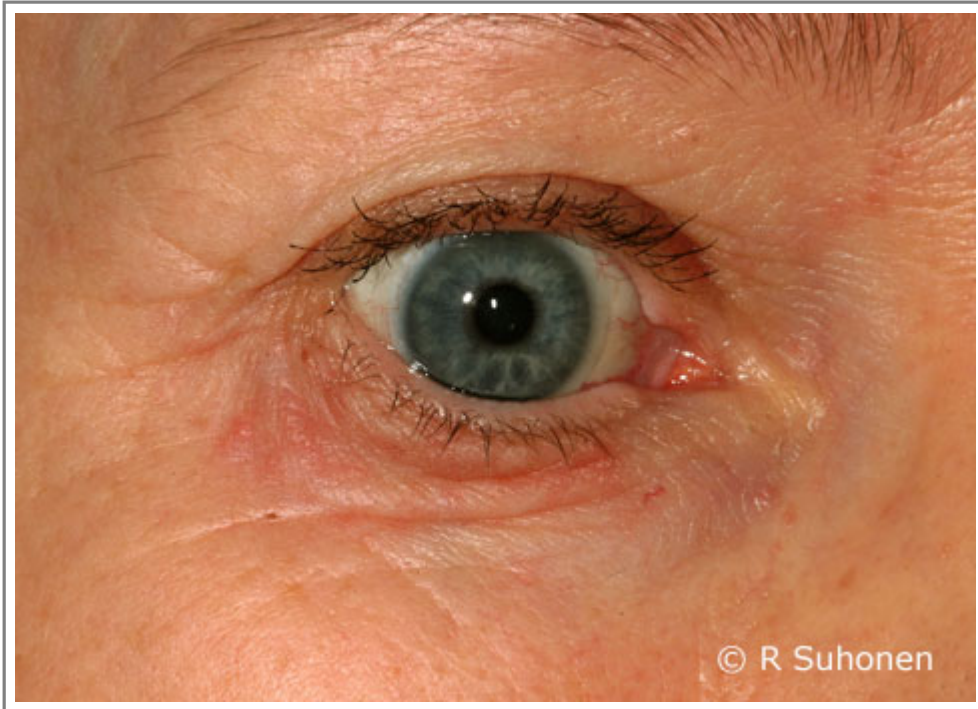
Зображення

- [Зображення 00427](#). Atopic dermatitis around the eye.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00071](#). Periorcular dermatitis.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00536](#). Periorcular dermatitis.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 01163](#). Periorcular dermatitis.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01000](#). Preseptal cellulitis in a child.

Автори та власники авторських прав: Anne Pitkäranta Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 01428](#). Swelling around the eye in an HAE patient.

Автори та власники авторських прав: Kyllikki Ohela Duodecim Medical Publications Ltd

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.
Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.
Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm01125   Ключ сортування: 013.064   Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-05-30

Автор(и): Alexander Salava   Редактор(и): Jukkapekka Jousimaa   Juho Wares Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines   Dermatology

Ключові слова індексу

icd-10: H00.03   icd-10: H01.0   icd-10: H01.1   icd-10: H01.89   icd-10: H02.9   icd-10: H57.8   icd-10: H57.9   Dermatitis
Eczema   Eye   Eyelid   Skin   Skin eruption   speciality: Dermatology   speciality: Ophthalmology   Angioedema
Angular blepharconjunctivitis   Atopic eczema   Blepharitis   Cellulitis   Contact allergy   Contact dermatitis
Dacryoadenitis   Dacryocystitis   Herpes blepharitis   Herpes zoster   Impetigo   Periocular dermatitis
Preseptal cellulitis   Psoriasis   Rosacea   Seborrhoeic dermatitis   Xerophthalmia   Zoster ophthalmicus   icpc-2: F16